جانورن جي بهتر سارسنڀال جا بنيادي اصول

تربيتي ڪتاب

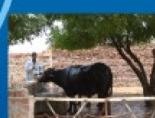

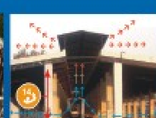

اي ايس پي ڊيري پراجيڪٽ

يونيورسٽي آف ويٽرنري اينڊ انيمل سائنسز لاهور

Charles Sturt University

Australian AID

اي ايس ايل پي ڊيري پراجيڪٽ

يونيورسٽي آف ويٽرنري اينڊ اينيمل سائنسز لاهور.

فون: 042-37212339

ويب سائٽ:www.aslpdairy.pk

مهاڳ

اي ايس ايل پي، ڊيري پراجيڪٽ آسٽريلوي ۽ پاڪستاني حڪومتن جي وچ ۾ هڪ اهڙو منصوبو آهي جنهن جو مقصد توسيعي سکيا جي ذريعي ننڍي ڊيري فارمرز جي جانورن ۾ کير جي پيداوار وڌائي ان جي معاشي ۽ معاشرتي حالتن ۾ بهتري آڻي سگهجي. کير جي پيداوار ۾ اضافو صرف انهي وقت ممڪن هوندو جڏهن ڊيري فارمر کي پنهنجي جانورن جي رهائش، خوراڪ، صحت ۽ نسل وڌائڻ جهڙن تمام بنيادي ڪمن جي مڪمل ڄاڻ هجي.

هن تربيتي ڪتاب جو مقصد ڊيري فارمرز کي جانورن جي بهتر سار سنڀال جي بنيادي اصولن جي مڪمل آگاهي ڏيڻ آهي ته جيئن في جانور جي سراسري پيداوار ۾ اضافو ٿي سگهي. جنهن سان پاڪستان جي ڳوٺن ۾ غربت جي شرح ۾ گهٽتائي ۽ ماڻهن جي طرز زندگي بهتر بڻائڻ ۾ مدد ملي سگهي. هن تربيتي ڪتاب جي انفراديت هي آهي ته هن ۾ موجود سڀئي معلومات مستند ۽ ذاتي تجربن تي ٻڌل آهي جيڪو ڊيري ٽيم کي پراجيڪٽ جي پهرين فيز جي دوران حاصل ٿيون. هن تربيتي ڪتاب مان نه صرف ڊيري فارمرز پر وليج ويٽرنري ورڪرز، ويٽرنري اسسٽنٽ ۽ ويٽرنري ڊاڪٽر پڻ فائدو حاصل ڪري سگهن ٿا. هن تربيتي ڪتاب کي ڇپائڻ لاءِ اسان آسٽريلوي حڪومت جي بين الاقوامي زرعي تحقيقاتي اداري جا مشڪور آهيون.

ڊيري ٽيم

فهرست

نمبر	عنوان	صفحو
-1	جانورن جي سار سنڀال جي اهميت	1
-2	سٺي سار سنڀال جي ڪمن جا طريقا	2
-3	واڙي کي ٺاهڻ جا بنيادي اصول	3
-4	پاڻي	5
-5	گرمي جي شدت (گرمي جو اثر)	9
-6	سردي جي شدت (سياري جو اثر)	11
-7	صحت ۽ صفائي	12
-8	ياد رکڻ واريون ڳالهيون	13

جانورن جي سارسنڀال جي اهميت

جانورن جي بهتر پيداوار جو دارومدار انهن جي آس پاس جي ماحول ۽ ميسر ذريعن تي هوندو آهي. ڊيري فارمرز جي لاءِ سڀ کان اهم ڳالهه اها آهي ته هو ڪهڙي طرح پنهنجي موجوده وسيلن جو بهترين استعمال ڪري پنهنجي جانورن مان کير جي وڌ کان وڌ پيداوار حاصل ڪري سگهي ٿو. کير ڏيندڙ جانورن کان وڌيڪ پيداوار حاصل ڪرڻ لاءِ انهن کي صاف سٿرو ۽ آرام وارو ماحول مهيا ڪرڻ تمام ضروري آهي.

بهتر سارسنڀال، وڌيڪ پيداوار

جانور اهو نٿا ٻڌائي سگهن ته ڪهڙا سبب انهن جي رهڻي ڪهڻي تي اثر انداز ٿي رهيا آهن البته اسان انهن جي بي آرامي، چرپر ۽ ماحول جو بغور مشاهدو ڪري انهن ڳالهين کي ختم ڪري سگهون ٿا. شديد موسمي حالتن سڌي يا اڻ سڌي طرح جانورن جي رويي کي اهڙي طرح متاثر ڪن ٿيون ته هو کائڻ پيئڻ گهٽائي ڇڏين ٿا جنهن سان انهن جي کير جي پيداوار ۽ ڏکڻ جي صلاحيت گهٽ ٿي وڃي ٿي. جانورن جي رهڻي ڪهڻي تي خراب اثر مرتب ٿيڻ وارا ڪجهه سبب هيٺ ڏجن ٿا.

- چرپر جي گهٽتائي (ٻڌي رکڻ)
- خوراڪ ۽ پاڻي تائين محدود پهچ
- گرمي پڌ جي شدت
- هوا جي جي آمدرفت ۾ گهٽتائي
- ناهموار فرش

جانورن جي وڌيڪ پيداوار ۽ صحت تي اثر انداز ٿيڻ وارن انهن خراب اثرن کي بهتر انتظامي ڪمن ۽ موثر منصوبابندي سان گهٽ ڪري سگهجي ٿو.

سٺي سارسنڀال جي ڪمن جا طريقا

1- واڙي جي ٺاهڻ
2- پاڻي ۽ خوراڪ تائين سولي رسائي
3- صفائي سٿرائي جا بنيادي طريقا

واڙي جي ٺاهڻ

جانورن جي بهتر صحت ۽ پيداوار جي لاءِ واڙي جي تعمير ۾ هيٺين رهنما اصولن کي نظر ۾ رکڻ تمام ضروري آهي:

- شديد موسمي اثرن کان بچائڻ
- هوا جي آمدرفت جو بهتر انتظام
- پاڻي ۽ خوراڪ تائين سولي رسائي
- صاف سٿري ۽ آرام واري ماحول جي فراهمي

واڙي کي ٺاهڻ جا بنيادي اصول

ڊيري ٽيم پراجيڪٽ جي پهرين فيز دوران ٿيڻ وارن مشاهدن ۽ تجربن کي سامهون رکي مثالي واڙي کي ٺاهڻ جي لاءِ هيٺيان مفيد مشورا ڏجن ٿا:

- واڙي کي ٺاهڻ جي لاءِ نسبتن مٿانهين جڳهه جي چونڊ ڪريو ته جيئن هوا جي آمدرفت ۽ پاڻي جو نيڪال آساني سان ٿي سگهي
- واڙي جو رخ هميشه اتر ۽ ڏکڻ جي طرف هئڻ گهرجي ڇو ته گهڻو ڪري هوائن جو رخ اتر کان ڏکڻ جي طرف هوندو آهي
- ڇت گهٽ ۾ گهٽ 14 فوٽ مٿي هجڻ گهرجي
- ڇت کي اهڙي طرح ٺاهيو ته جيئن گرم هوائن جو نيڪال آساني سان ٿي سگهي ۽ بارش جو پاڻي به اندر داخل ٿي نه سگهي
- واڙي جي چار ديواري جي لاءِ لوهه جا پائپ يا بانس استعمال ڪيا وڃن ته جيئن انهن مان هوا آساني گذري سگهي اگر سرن جي ديوار ٺاهيو ته ان ۾ سوراخ ضرور رکو
- فرش اهڙي طرح ٺاهيو ته جيئن جانور ترڪي نه سگهن ۽ پاڻي جو نيڪال آساني سان ٿي سگهي
- پاڻي پيئڻ، ڪاڌو کائڻ ۽ کير جي ڏهائي واري جڳهه تي مناسب ڇانو جو انتظام هئڻ گهرجي
- ماحول کي خوشگوار ٺاهڻ لاءِ واڙي جي آس پاس وڻ ضرور لڳايو

جانور	گهربل جاءِ (اسڪوائر فٽ)	
	ڇت واري جڳهه	کليل جڳهه
ڳئون	50	100
مينهن	60	120
ڦر	35	70

واڙي کي ٺاهڻ لاءِ انهن اصولن جي لاپرواهي سان هيٺين نقصانن جو ڪارڻ ٿي سگهي ٿو

- کير جي پيداوار ۾ گهٽتائي
- بيمارين جي حملي ۾ اضافو
- ڦڪڻ جي صلاحيت ۾ گهٽتائي
- موت جي سيڪڙي ۾ اضافو
- خاص طور تي ننڍن ڦرن ۾

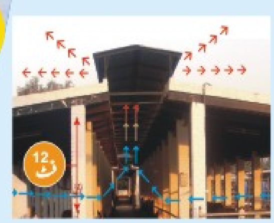

پاڻي

پاڻي جسم جي مختلف ڪمن جهڙوڪ گرمي جي شدت، صحت کي برقرار رکڻ ۽ کير جي بهتر پيداوار لاءِ انتهائي ضروري آهي. کير جو تقريبن پنجاهہ سيڪڙو حصو پاڻي تي مشتمل هوندو آهي. انهي حقيقت کي نظر ۾ رکندي اها ڳالهہ حيران ڪن نہ هئڻ گهرجي تہ پاڻي جانورن جي کير جي پيداوار تي گهرو اثر رکي ٿو. صاف سٿرو ۽ تازو پاڻي خوراڪ کي هضم ڪرڻ ۾ مدد ۽ انهن جي طلب کي وڌائي ٿو. هتي اها بہ ڳالهہ بہ قابلِ ذڪر آهي تہ اگر جسم ۾ پاڻي جو ڏهون حصو ذايع ٿي وڃي تہ انهي سان جانور جي موت بہ واقع ٿي سگهي ٿي. پاڻي جي ڪمي نہ صرف صحت پر کير جي پيداوار تي اثر انداز ٿيڻ کان علاوہ ڊيري فارمرز جي معاشي نقصان جو سبب بڻجي ٿي.

جنهن ڍنگ جانور کي پاڻي تائين سولي رسائي
ان پنهنجن جانورن جي پيداوار وڌائي

جانور پاڻي جي ضرورتن کي مختلف طريقن جهڙوڪ پاڻي پيئڻ ۽ خوراڪ جي عمل هاضمي وغيره سان پورو ڪن ٿا. جنهن جو 80 کان 90 سيڪڙو حصو اهي پيئڻ جي پاڻي کان پورو ڪن ٿا. انهي لاءِ انتهائي ضروري آهي تہ واڙي ۾ جانورن کي چوويهہ ڪلاڪ صاف ۽ تازي پاڻي تائين آزادانہ پهچ حاصل هجي. هتي اها ڳالهہ بہ قابلِ ذڪر آهي تہ خوراڪ ۾ پاڻي جو تناسب ان ۾ موجود خشڪ مادن تي هو ندو آهي. ساڻوگاهہ ۽ ان جي اچار ۾ ستر سيڪڙو گهم هجڻ باوجود هي کير ڏيندڙ جانورن جي ضرورتن کي پورو ڪرڻ لاءِ ناڪافي آهي. جانورن کي جيتري بہ سٺي خوراڪ ڏيو پر جيڪڏهن انهن کي صاف ۽ وڌيڪ پاڻي نہ مليو تہ سٺي خوراڪ جا فائدا حاصل نٿا ٿي سگهن.

دلچسپ حقيقتون

- تقريبن هڪ ڳئون يا مينهن کي روزانو تقريبن 120 ۽ 150 ليٽر پاڻي جي ضرورت هوندي آهي
- هڪ ڪلو خوراڪ هضم ڪرڻ جي لاءِ جانور کي 2 کان 4 ليٽر پاڻي جي ضرورت هوندي آهي
- ڳئون يا مينهن عام طور تي هڪڙي وقت ۾ 25 کان 30 ليٽر تائين پاڻي پي سگهي ٿي
- هڪ ليٽر کير جي پيداوار جي لاءِ جانور کي گهٽ ۾ گهٽ 6 کان 8 ليٽر پاڻي کپي
- عام طور تي مينهن کي پاڻي جي ضرورت ڳئون کان گهڻي آهي

پاڻي جي ضرورت جو دارومدار

جانورن جي پاڻي جي ضرورتن جو دارومدار هيٺين شين تي آهي:

- خوراڪ ۾ موجود خشڪ مادا
- موسمي شدت (گهم ۽ گرمي پد)
- جسماني ڪيفيت (واڌ ويجهہ، حمل ۽ کير جي پيداوار)

کير ڏيندڙ جانور کي گهربل پاڻي جي گهرج جو اندازو انهن جي کير جي پيداوار ۽ خوراڪ سان لڳايو وڃي ٿو. پر گرمين ۾ جڏهن گرمي پد 35 ڊگري سينٽي گريڊ کان مٿي ٿيندو آهي تہ پاڻي جي طلب 80 سيڪڙو تائين وڌي ويندي آهي. کير ڏهڻ جي ڦورن بعد جانور کي پاڻي ضرور پيارڻو جو تہ روزانو پاڻي پيارڻ واري جي مقدار جو هڪ چوٿائي حصو جانور کي کير ڏيڻ کان پوءِ ضرورت هوندي آهي. انهي لاءِ عام طور تي کير ڏيندڙ جانور ڏهڻ ۽ خوراڪ کائڻ کان پوءِ گهڻو پاڻي پيئڻ پسند ڪندا آهن. ان کان علاوہ پاڻي جو معيار ۽ ذائقو جيترو سٺو هوندو اوترو وڌيڪ پاڻي پيئندو.

پاڻي جا حوض

* پاڻي جو حوضيون خوراڪ واري آهورن سان گڏ چانو واري جڳهه تي ٺاهيو ڇو ته پاڻي جو مناسب گرمي پد به ان جي زياده استعمال جو ڪارڻ آهي
* مثال طور حوض ۾ پاڻي پرڻ جو پاڻ مرادو نظام هئڻ گهرجي اگر ايئن ممڪن نه آهي ته باقائدگي سان ڏينهن ۾گهٽ ۾گهٽ ٻه دفعه پاڻي لازمي تبديل ڪريو
* باقائدگي سان هر 15 ڏينهن بعد حوضين جي اندر کان چونو لازمي ڪرايو ته جيئن صفائي جي معيار کي برقرار رکي سگهجي
* حوضي جي اونچائي، ويڪر، اونهائي جانورن جي تعداد، عمر ۽ ضرورت کي مد نظر رکي ٺاهيو
* هر 10 کان 15 جانورن جي لاءِ الڳ حوض ٺاهيو

ٻڌل جانورن جي لاءِ پاڻي جون تجويزون

* اگر جانور کي ٻڌي رکڻ ضروري آهي ته گرمين ۾ گهٽ ۾ گهٽ پنج دفعه ۽ سياري ۾ ٽي دفعه پاڻي ضرور پياريو
* ٻڌل جانورن جي لاءِ پاڻي جو ٽانڊ ايترو ڪليل ۽ وڏو هئڻ گهرجي ته جيئن جانور انهي مان آساني سان پاڻي پي سگهي
* ننڍا ڊيري فارمرز استعمال ٿيل ٽائرن کي به پاڻي جي حوض طور استعمال ڪري سگهن ٿا
* جانورن جي صحت برقرار رکڻ جي لاءِ پاڻي جي ٽانون جي باقائدگي سان صفائي ڪرڻ تمام ضروري آهي

پاڻي جي گهٽتائي جا خراب اثر

جانورن ۾ پاڻي جي گهٽتائي سان هيٺيان خراب اثر ٿي سگهن ٿا :

* بک جو گهٽ لڳڻ
* کير جي پيداوار ۾ گهٽتائي
* چمڙي جو خشڪ ٿي وڃڻ
* قبضي
* هيڊو
* سڪرپڻ
* پيشاب جي رنگ ۾ تبديلي

جسم مان پاڻي جو ڏهون حصو ضايع ٿي وڃي ته انهي سان جانور مري به سگهي ٿو

گرمي جي شدت

پاڪستان ۾ اونهاري جو عرصو سياري جي نسبت وڌيڪ هوندو آهي . ڊيري فارمرز جي لاءِ اونهاري جو موسم هڪ وڏي آزمائش کان گهٽ نہ هوندو آهي . گهڻو ڪير ڏيڻ واريون ڳئون گرمي جي شدت سان تمام گهڻو متاثر ٿينديون آهن . خاص ڪري جڏهن گرمي پد 35 سينٽي گريڊ کان وڌڻ لڳي ٿو تہ جانور 8 کان 12 سيڪڙو گاهہ گهٽ کائڻ ٿا جنهن جي نتيجي ۾ کير جي پيداوار ۾ 20 کان 30 سيڪڙو گهٽتائي اچي ويندي آهي .

علامتون

شديد گرمي ۾ تمام جانورن جو باقائدگي سان معائنو ڪرڻ گهرجي تہ جيئن گرمي کان متاثر جانورن جي سڃاڻپ ڪري سگهجي ۽ بروقت اهڙا طريقا استعمال ڪجن جيڪي گرمي جي شدت سان پيدا ٿيندڙ مسئلن ۽ پيداواري نقصانن کي گهٽ ڪرڻ ۾ مدد گار ثابت ٿين . گرمي کان متاثر جانورن جو ڪجھ علامتون هيٺ ڏنل آهن :

- جانور کائڻ پيئڻ گهٽ ڪري ڇڏي ٿو
- جانور بيٺل ۽ تيز ساهہ (سهڪندو) رهي ٿو
- جسماني گرمي پد وڌي ويندو آهي

گرمي جي شدت جا نقصان

- جانورن جي کير جي پيداوار ۾ خاطر خواہ گهٽتائي ٿي ويندي آهي
- جانورن ۾ وهرجي علامتون ۽ ڏکي ٿيڻ جا امڪان گهٽجي وڃن ٿا
- شروعاتي ڏڪڻ جي ضايع ٿيڻ جا خدشو وڌي وڃي ٿو
- شديد گرمي ۾ پيدا ٿيڻ وارن ڦرن جو وزن عمومن گهٽ هوندو آهي

گرمي جي شدت کان بچاءَ جون اهم تجويزون

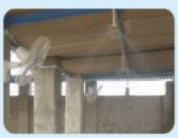

ڇانوَ واري جڳهہ جي سهولت سج جي سڌين شعاعن کي روڪي ٿي . هڪ محتاط اندازي جي مطابق جديد طرز تي ٺاهيل واڙا 30 کان 50 سيڪڙو گرمي جي شدت کي گهٽ ڪن ٿا . جانورن کي اس ۾ ٻڌڻ سان انهن جي معدي جو گرمي پد وڌي ويندو آهي ۽ خوراڪ کي هضم ڪرڻ جي صلاحيت گهٽ ٿي وڃي ٿي جيڪو کير جي پيداوار ۾ گهٽتائي جو سبب بڻجي ٿي .

گرمين ۾ جانورن کي هميشہ ڇانوَ واري جڳهہ مهيا ڪريو ۽ اس ۾ هرگز نہ ٻڌو

کير وارن جانورن کان بهتر پيداوار حاصل ڪرڻ لاءِ گرم ۽ گهم واري فضا ۾ وڌيڪ ٿڌ مهيا ڪرڻ انتهائي ضروري آهي . جيڪڏهن ممڪن ٿي سگهي تہ گرمي کان بچاءَ جي لاءِ واڙي ۾ پنکن ۽ فوارن جو بندوبست ڪريو . جانورن کي شديد گرمي جي اثرن کان بچاءَ جي لاءِ ڏينهن ۾ گهٽ ۾ گهٽ ٻہ ڀيرا وهنجارڻ ضروري آهي . انهي حقيقت کي سامهون رکندي مينهن عادتن ڪليل پاڻي ۾ وهنجڻ پسند ڪندي آهي هڪ تحقيق جي مطابق منجهند جي وقت جانورن کي ٿڌو پاڻي مهيا ڪرڻ ۽ ڪليل پاڻي ۾ وهنجارڻ سان 20 کان 30 سيڪڙو کير ۾ اضافو ڪري سگهجي ٿو ۽ انهي سان گڏو گڏ ڏڪڻ جو تناسب 80 سيڪڙي تائين وڌائي سگهجي ٿو . پاڻي جا حوض واڙي جي اندر بہ ٺاهي سگهجن ٿا . پر انهي جي لاءِ سڀ کان اهم ڳالهہ تازي ۽ صاف پاڻي جي مسلسل فراهمي آهي . جانورن کي بيٺل ۽ گندي پاڻي ۾ وڃي وهڻ کان پرهيز ڪريو ڇو تہ بيٺل ۽ گندي پاڻي ۾ مختلف قسمن جون بيماريون لڳڻ جو انديشو هوندو آهي . انهي ڳالهہ جو خيال رکجي تہ کير جي ڏوهائي کان پوءِ گهٽ ۾ گهٽ اڌ ڪلاڪ تائين جانور کي تلاءُ ۾ نہ وهڻ ڏنو وڃي تہ جيئن جيوڙن کي کير جي نالي ۾ وڃڻ کان روڪي اوهہ جي سوڄ جي بيماري کان بچائي سگهجي . جانورن کي هميشہ صاف ۽ وهندڙ پاڻي ۾ وڃڻ ڏيو .

ٿڌ (سي) جي شدت

سياري جي شدت خاص ڪري ننڍن ڦرن کي تمام گهڻو متاثر ڪري ٿي . ٿڌي هوا ۽ برسات جانورن جي گرمي پد کي خطرناڪ حد تائين گهٽ ڪري ڪير جي پيداوار ۾ گهٽتائي ۽ ڦرن جي موت جي شرح ۾ اضافي جو ڪارڻ بڻجي ٿي. اهڙي صورتحال ۾ جانور پنهنجي جسماني گرمي پد کي برقرار رکڻ لاءِ ۽ مختلف ڪم سرانجام ڏيڻ جي لاءِ توانائي ۽ طاقت ڪان پرپل خوراڪ جي ضرورت هوندي آهي . جديد طريقن سان تهيل واڙن ۾ به سياري جي شدت کي گهٽ ڪري سگهجي ٿو . سياري جي شدت کي گهٽ ڪرڻ جي لاءِ واڙي ۾ پردن جو استعمال به ڪري سگهون ٿا . اها ڳالهه به ذهن ۾ ويهارڻ گهرجي ته واڙي ۾ هوا جي اچ وڃ جو مناسب انتظام هجي . هڪ تحقيق جي مطابق جيڪڏهن جانور کي شديد سيءُ کان بچايو وڃي ته انهي سان انهن جي پيداوار ۾ اضافو ڪري سگهجي ٿو .

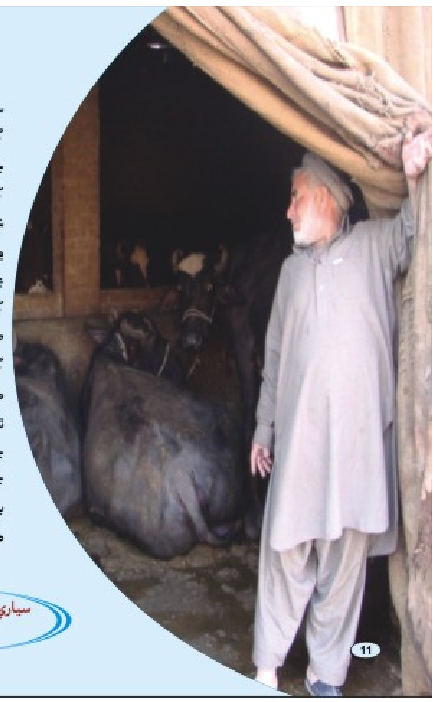

سياري ۾ مينهن جي ڦرن کي خاص طور تي
ٿڌي ۽ تيز هوائن کان بچايو

صحت ۽ صفائي

گهڻيون ئي بيماريون جن جو تعلق صفائي سان آهي مثلن اوهه جي سوج ڊيري فارمرز جي لاءِ سڀ کان وڏيڪ پيداواري ۽ معاشي نقصان جو ڪارڻ بڻجي ٿي . هي بيماري گندي ماحول جي ڪري ڦهلجندي آهي ۽ تيزي سان هڪ جانور کان ٻي جانور ۾ لڳي سگهي ٿي . انهي بيماري جي خطري کي گهٽ ڪرڻ ۽ جانورن کي صحتمند ۽ منافع بخش بڻائڻ جي لاءِ انهن جي واڙن کي سٺي طرح صاف رکڻ گهرجن . جانورن جي ماحول کي صاف سٿرو رکڻ جي لاءِ ڪجهه ضروري هدايتون هيٺ ڏجن ٿيون :

- واڙي جي ڏينهن ۾ گهٽ ۾ گهٽ ٻه ڀيرا صفائي ضرور ڪريو
- واڙي ۾ پاڻي جي نيڪالي جو انتظام هجڻ گهرجي ته جيئن واڙو خشڪ ۽ صاف سٿرو رکي سگهجي . ڪڏهن به جانورن جي رهائش واري جڳهه ۾ گندو پاڻي نه بيهڻ گهرجي
- جانورن جي ويهڻ جي جڳهه صاف سٿري . خشڪ ۽ آرام واري هجڻ گهرجي
- ڪيرڏوهڻ کان پهريان هٿ ۽ ڪير وارا ٿانو هميشه صاف سترا هجڻ گهرجن خاص طور تي ڪير جي ڏوهائي جي دوران جڏهن جانورن جي ٿڻن جاسوراخ کليل هوندا آهن ته جيوڙن جي اند وڃڻ جو امڪان وڌي ويندو آهي
- جانورن جي ڪير جي ڏوهائي کان پهريان ٿڻن, اوهه ۽ انهي سان لاڳاپيل حصن کي سٺي طريقي سان صاف ڪرڻ انتهائي ضروري آهي

صاف سٿرو واڙو بيمارين کان ڇٽڪارو

ياد رکڻ جون ڳالهيون

- جانورن جي بهتر صحت ۽ پيداوار جي حصول لاءِ انهن کي کليل، هوادار، صاف سٿري ۽ آرام واري جڳهه مهيا ڪرڻ تمام ضروري آهي
- واڙي جو رخ هميشه اتر ۽ ڏکڻ جي طرف هئڻ گهرجي ته جيئن سخت گرمي ۽ خراب موسم کان جانورن کي بچائي سگهجي
- واڙي کي ايئن ناهڻ گهرجي ته جيئن هوا جو گذر آساني سان ٿي سگهي ۽ ڇت جي اوچائي چوڏهن (14) فوٽ هئڻ گهرجي
- واڙي ۾ کليل جڳهه ڇت واري جڳهه کان ٻيڻي هئڻ گهرجي
- واڙي جو فرش اهڙي طرح ٺاهيو ته جيئن جانور ترڪي نه سگهن ۽ پاڻي جو نيڪال آساني سان ٿي سگهي
- جانورن کي هر وقت تازو ۽ صاف سٿرو پاڻي مهيا ڪريو ۽ پاڻي جو حوض هميشه ڇانو واري جڳهه تي ٺاهيو
- جانورن کي ٻڌي رکڻ سان ان جي صحت، واڌ ويجهه ۽ پيداوار تي تمام خراب اثر پئجي سگهن ٿا
- گرمين ۾ جانورن کي هميشه ڇانو واري جڳهه مهيا ڪريو ۽ اس (ڪاڙهي) ۾ هر گز نه ٻڌو
- جيڪڏهن ممڪن ٿي سگهي ته گرمي کان بچاءَ جي لاءِ واڙي ۾ پنکھن ۽ ڦوارن جو بندوبست ڪريو
- جانورن کي خراب ۽ بيٺل پاڻي ۾ وڃي وڃڻ کان پرهيز ڪريو
- مختلف بيمارين کان بچاءَ جي لاءِ ڏينهن ۾ گهٽ ۾ گهٽ ٻه دفعه واڙي جي صفائي ضرور ڪريو

پراجيڪٽ سان تعلق رکندڙ ڊيري فارمرز جا تعمير ڪيل واڙن جا مختلف ڊيزائن

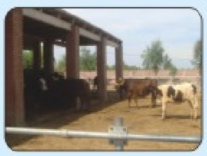

ڪامياب ڊيري فارمرز ۾ اسان

نالو : عبدالعزيز سومرو
ڳوٺ : حاجي احمد سومرو
ضلعو : ٺٽو (سنڌ)

اي ايس ايل پي، ڊيري پراجيڪٽ هڪ انتهائي ڪامياب پروگرام آهي جنهن مان بيشمار ڊيري فارمرز فائدو وٺي رهيا آهن . عبدالعزيز سومرو به انهن ڪامياب ڊيري فارمرز مان هڪ آهي جنهن هن تربيتي ڪتاب ۾ ڏنل هدايتن تي عمل ڪري پنهنجي جانورن ۾ کير جي پيداوار کي وڌائي پنهنجي معاشي حالت ۾ بهتري آندي آهي .

ڊيري پراجيڪٽ هڪ اهڙو منفرد تربيتي پروگرام آهي جيڪو ڊيري فارمرز جي موجوده وسيلن جو بهتر استعمال، جديد ۽ آسان طريقن سان جاڻ، کير جي پيداوار کي وڌائڻ سان گڏوگڏ ڊيري فارمرز جي زندگي جي معيار کي بهتر بڻائڻ ۾ مددگار ثابت ٿيو آهي . عبدالعزيز سومرو وانگر پراجيڪٽ سان لاڳاپيل تمام ڊيري فارمرز پنهنجي روشن مستقبل جي لاءِ پر عزم آهن

پر عزم پاڙيو، خوشحال پاڪستان

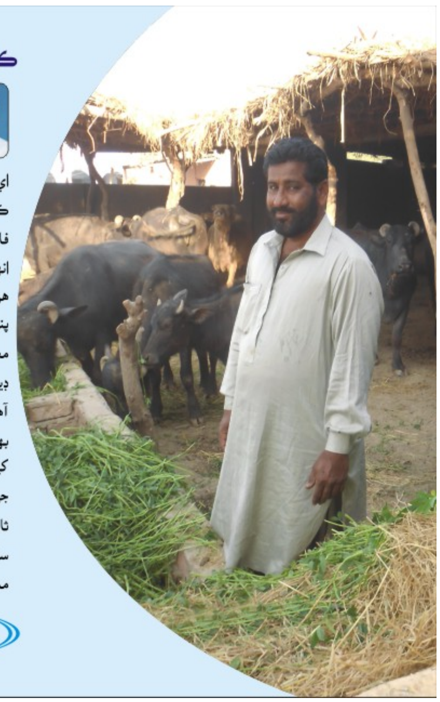

جانورن جي متعلق تمام ڪمن جي معلومات جي لاءِ رابطو ڪريو

	ڪمپني جو نالو	فون	فيڪس	ويب سائيٽ / اي ميل
دوائون	پاڪستان ميڊيڪوز	042-37234138 042-37248221	042-37234139	symans@brain.net.pk
سرجيڪل سامان	طور انٽرپرائزز	055-6602020	055-6602020	www.toorenterprises.net
	ڪروسن انڊسٽري	042-36843472 042-36819157	042-36843478	kurdson@wol.net.pk
ويٽرنري سامان	پروفارم	042-323-8888-211 042-36602223-5	042-36602230	www.profarm.com.pk
	جين ٽيڪ	042-36306290	042-36363499	auawan@gmail.com
سيمين (ٻج)	الطاف اينڊ ڪو	042-37214004-6	042-37213913	www.altafandco.com
	ذوڊيڪ انٽرنيشنل	0321-8470613		zodiacint@hotmail.com
	پروفارم	042-323-8888-211 042-36602223-5	042-36602230	www.profarm.com.pk
فيڊ (ونڊو)	بگ فيڊ	042-35835374 042-35837512-4	042-35839170 042-35835371	yusuf@stockfeed.com.pk
	ميڪسم انٽرنيشنل	056-3406210	056-3406212	www.maxim-intl.com
ساواهه گاهه ٻج	جالندهر	042-35941056 042-35844407	042-35941058	www.jullundur.com.pk
	پائنيئر	040-4463633 040-4460004	040-4463634	abdul.rehman@pioneer.com
ويڪسين	ويٽرنري ريسرچ انسٽيٽيوٽ لاهور	042-99220136-8	042-99220278 042-99220142	
	ويڪسين پراڊڪشن يونٽ ٽنڊو ڄام	022-9239323		

اي ايس ايل پي، ڊيري پراجيڪٽ

يونيورسٽي آف ويٽرنري اينڊ اينيمل سائنسز لاهور.

فون: 042_37212339

ويب سائٽ: www.aslpdairy.pk